

Dansk Erhvervs NøgletalsNyt

Nøgletallene hopper på stedet

Af: Cheføkonom Tore Stramer

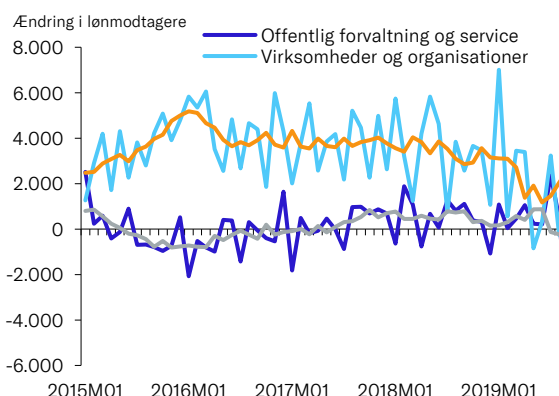
Den forgangne uge

Det har været uge en med nøgletal, der har hoppet på stedet. Lønmodtagerbeskæftigelsen viste en beskedent stigning på 900 personer i september. Fremgangen dækker imidlertid over en stigning i den private beskæftigelse på 4.800 personer, mens den offentlige beskæftigelse faldt med 4.000 personer. Den flotte stigning i den private beskæftigelse skal dog tages med forbehold, da tallene svinger ganske meget fra måned til måned. Siden maj måned har der således fortsat været en klar tendens til, at jobvæksten i det private er bremsset op. Vi forventer uændret en fremgang i beskæftigelsen på i omegnen af 20.000 personer i 2020.

Ser vi mod udlandet, så kom OECD torsdag med en ny dyster prognose for verdensøkonomien. OECD forventer, at væksten i prognoseperioden vil aftage til de laveste niveauer siden finanskrisen. Dertil ser OECD klarer nedadrettede risici til prognosen. Det springer særligt i øjnene, at OECD forventer en BNP-vækst i Tyskland på bare 0,6% i år og 0,4% næste år. Det er da også svært at for øje på de store lyspunkter for tysk økonomi i øjeblikket. PMI-tallene for november viste godt nok en beskedent stigning, men niveauet er fortsat lavt og under 50. Dertil er der tegn på, at den vigtige servicesektor nu også begyndt at blive berørt af recessionen i den tyske industri.

Vi forventer at se en vis bedring i det økonomiske billede over de kommende måneder. Men anerkender, at risikoen i øjeblikket er på nedsiden.

Nøgletal	Side
Jobvæksten er bremsset tydeligt op	2
OECD med dyster prognose for verdensøkonomien	3
Svage tyske PMI-tal har smittet servicesektoren	4
Spirende krisefrygt op til jul	5

Jobvæksten er bremset tydeligt op

Offentliggjorte tal fra Danmarks Statistik torsdag viser, at lønmodtagerbeskæftigelsen steg med beskedne 900 personer i september. Det betyder, at der over de seneste seks måneder kun har været en beskedne en gennemsnitlig fremgang i beskæftigelsen på 1.700 personer pr. måned. Til sammenligning er lønmodtagerbeskæftigelsen siden 2015 i gennemsnit steget med 3.700 personer pr. måned.

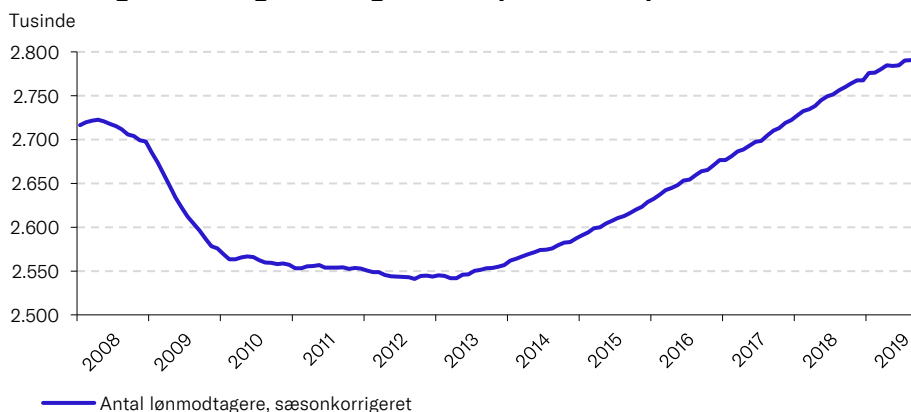
Det er desværre en stor streg i regningen, der viser, at væksten i dansk økonomi er bremset tydeligt op. De seneste måneders svage jobvækst er et håndgribeligt tegn på, at den globale afmatning nu har ramt det danske arbejdsmarked. Når virksomhederne skruer ned for nyansættelserne, så er det normalt fordi, at aktiviteten i dansk økonomi er bremset op. Den ekstraordinære usikkerhed, der i øjeblikket præger de økonomiske udsigter både herhjemme og i udlandet, kan også i sig selv have mindsket virksomhedernes lyst til at øge antallet af medarbejdere.

Ser vi fremad så er det på den korte bane desværre ikke udsigt til en fornyet acceleration i jobvæksten herhjemme. Væksten på vores største nærmarkeder er bremset hårdt op og de hjemlige nøgletal har over en bred kam været svage. Dertil har virksomhederne skruet kraftigt ned for deres beskæftigelsesforventninger over de seneste måneder.

Opbremningen i jobvæksten sker på et tidspunkt, hvor arbejdsstyrken fortsat stiger pænt. Finansministeriet forventer, at arbejdsstyrken udvides med ca. 34.000 personer i år, svarende til godt 2.800 personer om måneden. Opbremningen i jobvæksten betyder derfor, at ledigheden meget vel kan komme til at stige mere tydeligt over de kommende måneder.

Opbremningen i jobvæksten er naturligvis ikke godt nyt og vil unægtelig give anledning til en øget jobusikkerhed hos danskerne. Det kan forstærke opbremningen i dansk økonomi, hvis det betyder, at danskerne begynder at holde mere igen med privatforbruget og investeringer.

Lønmodtagerbeskæftigelsen steg med 900 personer i september

Kilde: Danmarks Statistik

OECD med dystre prognose for verdensøkonomien

OECD har torsdag offentliggjort en ny økonomiske prognose for en lang række lande. Det er desværre en dystre prognose, hvor OECD forventer den laveste vækst i verdensøkonomien siden finanskrisen i 2008. Konkret forventer en vækst i verdensøkonomien på 2,9% i år og omkring 3,0% i 2020 og 2021. For et år siden var det ellers OECD's forventning, at væksten i verdensøkonomien ville ligge på respektable 3,5% over de kommende år. OECD begrundet nedjusteringen med at handelskrigen mellem USA og Kina har ramt den internationale handel hårdt og ført til øget krisefrygt.

OECD ser særligt dystert på vækstudsigterne i Tyskland, hvor forventningerne til BNP-væksten i 2019 og 2020 nu lyder på sølle 0,6% og 0,4%. I 2021 forventer OECD en BNP-vækst på 0,9% i Tyskland. Det betyder, at OECD nu forventer en BNP-vækst på omkring 1% i euroområdet i over de kommende år. Der er altså meget, der tyder på at euroområdet nu står over for en længere periode med decideret lavvækst. OECD har ligeledes nedjusteret deres forventninger til væksten i USA og forventer nu en BNP-vækst på 2,3% i år aftagende til 2,0% i 2020.

Torsdagens dystre prognose fra OECD sætter en tyk streg under, at de økonomiske udsigter i øjeblikket er både svage og ekstraordinært usikre. Det er naturligvis bekymrende læsning for dansk økonomi, der er meget afhængig af udviklingen i den globale økonomi. Det er særligt bekymrende, at vækstnedgangen forventes at blive særlig tydelig i Tyskland, der er vores største eksportmarked. Det er dertil bemærkelsesværdigt, at OECD så entydigt vurderer at risikoen er på nedsiden. I omegnen af 800.000 danske jobs er enten indirekte eller direkte tilknyttet til eksporten. En kraftig nedgang i den globale økonomi vil derfor også hurtigt kunne mærkes herhjemme i form af lavere vækst og tab af jobs.

Svage tyske PMI-tal har smittet servicesektoren

Nye tal viser, at det samlede PMI-tal for Tyskland steg svagt fra 48,9 i oktober til 49,2 i november. Det er nu anden måned i træk, at PMI-tallene viser en svag fremgang. Træder man et par skridt tilbage, så er der dog fortsat tale om et rigtige øv-tal. Niveaulet har været fastlåst under 50 siden starten af året, hvilket indikerer økonomisk tilbagegang. Der er dertil tale om de laveste PMI-tal i over 6,5 år. Det indikerer desværre, at den nulvækst, der har ramt tysk økonomi er fortsat ind i fjerde kvartal.

Det er primært den tyske industri, der er hårdt ramt. PMI-indikatoren for industrien steg godt nok til 43,8 i oktober, men niveauet er fortsat faretruende lavt. Nok mest bekymrende er der dog nu tegn på svaghed i servicesektoren. PMI-tallet for servicesektoren faldt således til 51,3 i oktober i, hvilket er det laveste niveau 38 måneder. Det er stærkt bekymrende, da det netop er servicesektoren der har holdt gang i hjulene i Tyskland over det seneste år. Hvis servicesektoren nu også blive ramt af afmatningen, så tegner det desværre ikke godt for vækstudsigterne i Tyskland.

Dårligt nyt for dansk økonomi

Tyskland er vores klart største eksportmarked og op i mod 100.000 danske jobs er enten direkte eller indirekte knyttet til eksporten. Det er både fremstillingssektoren, samt handel- og serviceerhvervene, der har en stor samhandel med Tyskland.

Det er derfor også bekymrende, at tysk økonomi nu viser så klarer svaghedstegn og læner sig op af en faretruende recession. Hvis tysk økonomi bliver låst fast i en recession, så vil det få tydelige konsekvenser for dansk økonomi i form af lavere eksportvækst og jobtab.

Som det ser ud nu, så er der udsigt til, at BNP-væksten i Tyskland ender et godt stykke under 1% i år, hvilket vil være den svageste vækst siden årene 2012 og 2013, hvor den europæiske gældskrise rasede. Dertil er der udsigt til en BNP-vækst på i omegnen af 0,5% i 2020. Problemerne i den tyske økonomi er særligt centreret i industrien, men der er desværre nu også tegn på svækkelse i dele af servicesektoren.

Vi er i udgangspunktet fortrøstningsfulde og forventer en generel bedring i det nuværende dystre vækstbillede over det kommende år. Lavere renter, et stærkt arbejdsmarked og et skifte i retning af en mere lempelig finanspolitik bør i vores optik give anledning til en moderat styrket vækst i Tyskland. Risikoen i dog unægtelig primært på nedsiden som følge af at handelskrigen mellem USA og Kina, og at risikoen for et hårdt Brexit fortsat er tilstede.

Spirende krisefrygt op til jul

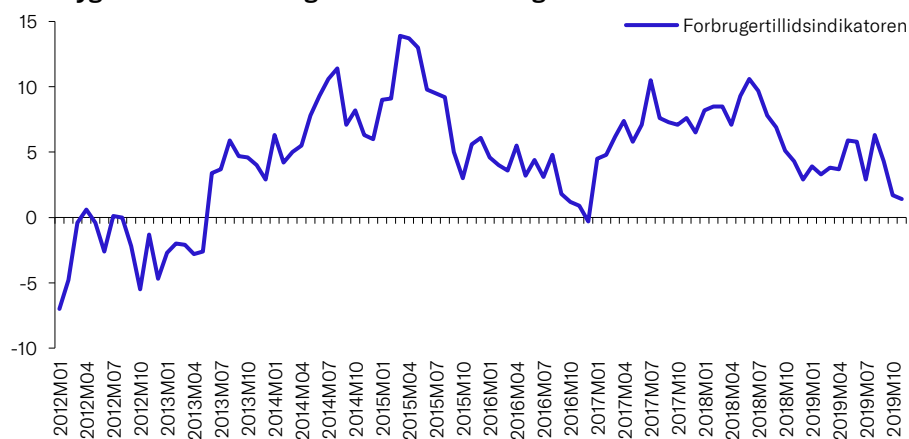
Offentliggjorte tal fra Danmarks Statistik torsdag viser, at forbrugertilliden faldt fra 1,7 i oktober til 1,4 i november. Torsdagens tal for forbrugertilliden viser desværre, at krisefrygten er ved at få tag i de danske forbrugere. Forbrugernes vurdering af Danmarks økonomiske situation om et år er faldet mærkbart siden maj måned. Men nok så bemærkelsesværdigt, så forventer forbrugerne en yderligere forværring på arbejdsmarkedet over det kommende år. Forbrugernes vurdering af arbejdsløsheden om ét år befinder sig nu på det svageste niveau siden starten af 2013.

Det er bekymrende da en tiltagende krisefrygt hos forbrugerne normalt dæmper både privatforbruget og investeringerne. Den stigende krisefrygt hos forbrugerne kan altså hive fart ud af dansk økonomi på et tidspunkt, hvor den globale afmatning i forvejen udfordrer dele af eksporten.

Det er dog værd at holde fast i, at forbrugerne fortsat forventer, at familiens økonomiske situation vil være bedre om et år end i dag. Indikatoren lå på 13,5 i november, hvilket er et fornuftigt højt niveau. Det afspejler, at danskernes privatøkonomi generelt er kernesund i øjeblikket. Reallønsvæksten er solid, renterne er faldet til rekordlavt niveau og der er fortsat fremgang på boligmarkedet i størstedelen af landet. De danske forbrugere har dertil været særdeles fornuftige igennem opsvinget og har generelt sparet rigtig meget op.

Danskernes stærke privatøkonomi bidrager isoleret set til at dansk økonomi er godt forberedt til at imødegå en truende global afmatning. Men på den korte bane vil den stigende krisefrygt hos forbrugerne desværre bidrage til at hive fart ud af privatforbruget.

Krisefrygten er ved at få tag i de danske forbrugere

Kilde: Danmarks Statistik

Kontakt

Henvendelser angående Dansk Erhvervs NøgletalsNyt kan ske til cheføkonom Tore Stramer på tstr@danskerhverv.dk og tlf. 3374 6107.